

TILL FOLKSTYRETS FÖRSVAR

Den debatt om den socialdemokratiska maktkoncentrationen som inleddes av högerledaren Gunnar Heckscher har tillförts fruktbart stoff genom professorerna Seips och Tingstens bidrag. Att samhället håller på att i praktiken glida in i ett enpartisystem dokumenteras nästan dagligen av maktfullkomliga socialdemokratiska uttalanden och åtgärder. Dit hör statsministerns besked, att han är beredd att lägga hela författningsfrågan på is, om han inte får gehör för sina dubiösa idéer om det s.k. kommunala sambandet, sammankopplingen av riksdagsval och kommunala val, detta trots att uppenbarligen inte många socialdemokrater heller är förtjusta i tanken. Dit hör också vad socialminister Aspling nyligen anförde beträffande vissa problem i samband med sjukförsäkringen: »Vilka metoder man bör tillämpa för att lösa frågan kommer att bli föremål för överläggningar mellan den fackliga rörelsen och det socialdemokratiska partiet.»

Detta uttalande är särskilt intressant, därför att det utgör en så klar och direkt hänvisning till »ap-

paratens» betydelse. Och det är i sanning ett väldigt maktkombinat man har byggt upp. Själva partiet med sina 867.000 medlemmar (1963) utgör blott det yttre skalet men är ändå i sig en imponerande maktfaktor. Något mindre imponerad blir man dock, om man samtidigt har i minnet, att av de många medlemmarna är mera än 70 procent kollektivanslutna, en andel som är i ständigt stigande.

Fackföreningsrörelsen är socialdemokratiens kärna och ryggrad. Genom kontrollen över denna väldiga organisation får socialdemokratien pengar och personella resurser. I extra valanslag erhöll den socialdemokratiska partistyrelsen 1962 nära 4 miljoner kronor. Därtill kom partidistriktens nära 2 miljoner samt de många miljoner som slussades direkt från avdelningarna till de lokala arbetarkommunerna för att nu inte tala om de betydande insatser i valrörelserna som avdelningarna utför direkt. Det är inte småmulor det rör sig om, och det är pengar som fackföreningsmedlemmarna får vara med om att betala vare sig de har socialdemokratiska sympatier eller

icke. Men det är inte nog med detta. Fackföreningsrörelsen betalar också underskottet för den socialdemokratiska pressen, c:a 25 miljoner kronor för år 1962, och vidare tillför man partiet stora summor genom kollektivanslutningen, extra anslag icke valår och genom ekonomiskt stöd åt partiet närstående organisationer som SSU, kvinnoorganisationen, ABF och den socialdemokratiska barnorganisationen Unga Örnar. Sambandet kommer till direkt uttryck i de olika samarbetsorgan som finns såväl på riksplenet som det lokala planet. FCO-Folksamkommittéer, FCO-KF-kommittéer, FCO-Hyresgästkommittéer etc. Kontrollen över medlemmarna är hård och indoktrineringen fullständig. Intet lämnas åt slumpen.

Intressant men samtidigt skrämmande är det att finna hur socialdemokraterna går till väga för att utöva kontrollen. Detta sker inom fackföreningsrörelsen främst genom »elitklubbar» eller speciella socialdemokratiska föreningar inom fackföreningarna. Anslutningen till dessa föreningar sker individuellt, alltså oberoende av om vederbörande redan är kollektivansluten eller inte. Några exempel kan anföras. Inom Metallettan fanns således 1959 30 socialdemokratiska fackklubbar med omkring 1.800 medlemmar, dvs c:a 6 procent av avdelningens 30.000 medlemmar. Metallettan är kollektivansluten till Stockholms arbetare-

kommun. Metall avd. 170 i Uddevalla hade c:a 3.500 medlemmar 1962. Av dessa var 90 medlemmar i avdelningens socialdemokratiska förening. Dessa 90 var i sin tur till mer än 2/3 personer med fackliga förtroendeuppdrag inom avdelningen och dess underorganisationer. De är alltid i klar majoritet vid avdelningsmötena.

De socialdemokratiska föreningarna inom fackföreningsrörelsens avdelningar har till främsta uppgift att noggrant förbereda val till olika styrelseposter inom avdelningarna och de fackliga centralorganisationerna. Allt göres upp i förväg och sedan har inpiskarna att sköta sitt. På det sättet blir det en liten men väl organiserad grupp socialdemokrater som underifrån skaffar sig en fullständig kontroll över hela den fackliga rörelsen. På samma sätt arbetar man i socialdemokratiskt styrda kommuner, där det i realiteten är arbetarekommunens styrelse som har avgörandena i sin hand. Stads- eller kommunalfullmäktige har bara att konfirmera besluten. Och en liknande parallell skulle kunna göras för riksdagens vidkommande.

Det är också dessa, de pålitliga socialdemokraterna, i de olika organisationerna som beslutar om nya uttaxeringar och ekonomiskt stöd åt olika socialdemokratiska eller närbesläktade organisationer. Det är de som bestämmer, att varje fackföreningsmedlem skall stödja socialdemokratien med 30—50 kro-

nor om året oavsett politisk åskådning.

De »pålitliga» styr också helt ABF med en omsättning av minst 25 miljoner kronor om året och Kooperativa Förbundet — som nyligen anslog 100.000 kronor till socialdemokratiska partiet vid dess 75-årsjubileum. De styr inom bostadssektorn Svenska Riksbyggen likaväl som HSB och SABO, riksorganisationen för de s. k. allmännyttiga bostadsföretagen, som förvaltar mer än 200.000 lägenheter till ett taxeringsvärde på över 6 miljarder kronor. De styr helt Hyresgäströrelsen, komplementet till HSB. De kontrollerar folkparkerernas centralorganisation liksom Folkets Hus-föreningarna. De har ett eget försäkringsföretag, Folksam, som med sina betydande fondmedel finansierar åtskillig av de andra socialdemokratiska stödorganisationernas aktivitet, inte minst på byggnadsområdet. Och de styr en egen semester- och reorganisation, Reso. Resos nya storhotell byggs av Folksam, som arrenderar ut dem till semesterorganisationen. På så sätt stannar det hela i familjen, som saken brukar uttryckas. Och ett eget filmbolag har man ävenledes, Nordisk Tonefilm, som 1961 fick över en miljon kronor i anslag från LO för att täcka underskottet. Många andra organisationer, ekonomiska föreningar och företag skulle kunna räknas upp. De täcker all mänsklig aktivitet. De har ett gemen-

samt: de styrande i dem eller i vart fall alltid en klar majoritet har socialdemokratiska partiböcker, och det är många gånger samma personer det är fråga om.

De har också annat gemensamt. De bygger på den kollektiva anonymitetens princip. Formellt råder en fullständig demokrati. Reellt har medlemmarna ringa eller intet inflytande. Detta tillkommer utslutande de utsedda funktionärerna. I många fall, när det gäller ekonomiska företag, har de kommit att gynnas av särskilda privilegier, som lagstiftningsvägen åstadkommit för socialdemokratiska företag av socialdemokrater. I andra fall är det fråga om statsbidrag — varje »Ung Örn» kostar skattebetalarna 30 kronor om året, har det beräknats. Och det senaste strået som man vill lägga till stacken är ett nytt bostadsföretag av jätteformat, om Byggnadsarbetareförbundets ordförande får sin vilja igenom. Det förefaller dock icke osannolikt, att förslaget varit i säck, innan det kom i påse. Mycket talar för att det är fråga om ett nytt »Järvafält» för att freda det permanent sjuka bostadspolitiska samvetet och slå dunster i ögonen på väljarna.

Till alltsammans kan man så lägga framtidens pensionsfonder av jättedimension, väl kontrollerade av socialdemokratiska majoriteter. Man förstår sannerligen, att mycket står på spel för storföretagaren herr Erlander. Han har

inte råd att förlora makten. Ingen annan kontrollerar ett sådant imperium i landet som han. Och vad gör det sedan, att »den andra hal-

van» av svenska folket ställs utanför beslut och inflytande. De får ju ändå precis som LO:s medlemmar vara med och betala.

all
försäkring i

Städernas

i goda händer

... om det händer